



Försvarexportutredningen

Fö 2009:05

Inrättandet av Försvarexportmyndigheten - slutredovisning från Försvarexportutredningen

1 bilaga

Innehållsförteckning

1	INLEDNING.....	2
2	UTREDNINGENS INRÄTTANDE OCH ARBETETS BEDRIVANDE.....	2
3	TIDIGARE REDOVISNINGAR	3
4	DIREKTIVETS ANVISNINGAR.....	3
5	REDOVISNINGAR AVSEENDE ANVISNINGARNA	4
5.1	ANSLUTNING TILL DEN STATLIGA REDOVISNINGSGRUPPEN M.M.	4
5.2	BESLUT OM MYNDIGHETENS ORGANISATION OCH LÄMPLIGA ARBETSFORMER.....	5
5.3	NÖDVÄNDIG KOMPETENS.....	5
5.4	ÅTGÄRDER ENLIGT LAGEN (1976:580) OM MEDBESTÄMMANDE I ARBETSLIVET ..	5
5.5	BESLUT OM BEMANNING M.M.	6
5.6	UPPBYGGNAD AV FUNKTION FÖR ADMINISTRATION OCH PERSONAL M.M.	6
5.7	ÖVERGÅNG AV VERKSAMHET ENLIGT 6 B § LAGEN (1982:80) OM ANSTÄLLNINGSSKYDD.	7
6	AVSLUTANDE REFLERKTIONER	7

1 Inledning

Utredarens uppgift att genomföra bildandet av en ny myndighet är slutfört i och med att Försvarexportmyndigheten (FXM) kan inleda sin verksamhet den 1 augusti 2010. Information om myndigheten kommer att finnas på myndighetens webbplats fxm.se.

Denna slutredovisning omfattar, förutom ett avsnitt om utredningens bedrivande m.m. samt avslutande reflektioner, de delar av utredningens arbete som av regeringen getts särskilda anvisningar.

2 Utredningens inrättande och arbetets bedrivande

Regeringen beslutade den 17 december 2009 kommittédirektivet En ny myndighet med ansvar för exportstöd till försvarsindustrin och försäljning av övertalig materiel (dir. 2009:114) (bilaga).

Som särskild utredare förordnades den 17 december 2009 departementsrådet Ulf Hammarström. Som huvudsekreterare anställdes den 1 januari 2010 kanslirådet Mattias Broman och som sekreterare anställdes den 21 december 2009 departementssekreteraren Thomas Loréhn och den 12 januari 2010 överstelöjtnanten Fredrik Nilsson.

Som experter i utredningen förordnades den 12 februari 2010 kanslirådet Per Anderson och den 18 februari 2010 ämnessakkunnige Anders Hallberg.

Konsulterna Margareta Meyer Ridbäck och Eva Swede har bistått utredningen i anställningsfrågor.

Utredningen har tagit namnet Försvarexportutredningen.

Vi har för arbetet inhämtat uppgifter från främst Försvarmakten, Försvarets materielverk och Totalförsvarets forskningsinstitut. Inspektionen för strategiska produkter har bidragit med underlag liksom Arbetsgivarverket. Ekonomistyrningsverket har bidragit till arbetet med myndighetens finansiering. Exportrådet och Fortifikationsverket har delgett oss erfarenheter från sitt arbete. Försvarsindustriföretag och branschorganisationer har beskrivit sitt arbete och behov av stöd.

En utfrågning om författningsfrågor har genomförts med deltagare från Utrikesdepartementet, Försvarsdepartementet, Inspektionen för strategiska produkter, Försvarmakten och Försvarets materielverk.

Samråd har skett genom inhämtande av uppgifter och en stor mängd möten med berörda parter. Utredningen har till detta genomfört 18 formella samrådsmöten: fem gånger med myndigheter och organisationer (Inspektionen för strategiska produkter, Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Totalförsvarets forskningsinstitut, Ekonomistyrningsverket, Arbetsgivarverket, Statens pensionsverk och Sveriges Exportråd); fem gånger med Regeringskansliet (Utrikesdepartementet och Förvarsdepartementet); en gång vardera med Saab, Kockums, Volvo Aero Corporation, BAE Systems Bofors, BAE Systems Hägglunds, NAMMO; en gång vardera med de två branschorganisationerna Säkerhets- och försvarsföretagen (SOFF) och SME-D.

Fyra informationsmöten och en kontinuerlig dialog har genomförts med centrala arbetstagarorganisationer.

3 Tidigare redovisningar

Kommittédirektivet En ny myndighet med ansvar för exportstöd till försvarsindustrin och försäljning av övertalig materiel (dir. 2009:114) anger följande:

- Utredaren ska senast den 15 februari 2010 redovisa
 - anslag och nödvändiga krediter och låneram för myndigheten,
 - lämna förslag till förordning med instruktion för myndigheten samt förslag till övriga författningsändringar som behövs med anledning av myndighetens inrättande,
 - hur samordningsbehovet ska tillgodoses mellan myndigheten och andra myndigheter och aktörer,
 - alternativa lösningar för ansvaret för de bilaterala MoU-kommissionerna.
- Utredaren ska senast den 1 mars 2010 redovisa
 - budgetunderlag för perioden 2011-2013.
- Utredaren ska senast den 15 mars 2010 redovisa
 - förslag till regleringsbrev för 2010.

Dessa redovisningar överlämnade utredningen samlat till regeringen den 15 februari 2010 (Fundament för en ny försvarsmyndighet – redovisning från Försvarsexportutredningen, dnr /61). Regeringen har efter detta beslutat vårtilläggsbudget för 2010 (prop. 2009/10:99), förordning (2010:654) med instruktion för Försvarsexportmyndigheten samt regleringsbrev för 2010 avseende Försvarsexportmyndigheten.

4 Direktivets anvisningar

Kommittédirektivet innehåller utöver det ovan beskrivna följande anvisningar.

Utredaren ska vidta de åtgärder som krävs för bildandet av en ny myndighet med ansvar för exportstöd och försäljning av övertalig materiel inom försvarssektorn.

Utredaren ska bedriva sitt arbete så att den nya myndigheten kan inleda sin verksamhet den 1 augusti 2010.

Utredaren ska förbereda anslutningen av den nya myndigheten till den statliga redovisningsorganisationen och lägga upp redovisningsplaner.

Utredaren ska förbereda nödvändiga beslut om myndighetens organisation och lämpliga arbetsformer.

Utredaren ska vidare bedöma och redovisa vilken kompetens som är nödvändig för myndighetens verksamhet.

Utredaren ska fullgöra de åtgärder som krävs enligt lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet.

Utredaren ska fatta beslut om bemanning liksom även i övrigt utöva arbetsgivarens befogenheter.

Utredaren ska avseende uppbyggnad av funktion för administration och personal undersöka möjligheterna och lämna eventuella förslag till samverkan med andra myndigheter och samlokalisering.

Myndigheten ska bemannas med beaktande av reglerna om övergång av verksamhet i 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd.

Utredningen har i sina samråd redogjort för arbetsläget och erhållit synpunkter. Direktivet ställer inga särskilda krav på redovisning härvidlag, men vi bedömer ändå att det kan finnas skäl att nedan sammanfatta arbetet och ge några avslutande reflektioner.

5 Redovisningar avseende anvisningarna

5.1 Anslutning till den statliga redovisningsorganisationen m.m.

Utredningen har utarbetat principerna för den nya myndighetens ekonomimodell samt föreskrifter för ekonomiska beslut, representation och tjänsteresor.

Utredningen tecknade den 29 mars 2010 avtal med Kammarkollegiet om administrativ service. Avtalet innefattade bl.a. uppsättning av ekonomisystem i driftservice Agresso AB, uppsättning av Logica Lönesystem Palasso, uppsättning av elektronisk fakturahantering, uppsättning av Hermes för statsredovisningssystemet samt utarbetande av redovisningsplan för Förvarsexportmyndigheten.

Ekonomistyrningsverket beslutade den 26 april 2010 att FXM ska inordnas i den statliga redovisningsorganisationen från och med den 1 augusti 2010.

5.2 Beslut om myndighetens organisation och lämpliga arbetsformer

Försvarexportmyndighetens organisation utgörs av myndighetsledning, en strategiavdelning, en marknadsavdelning, ett kansli och ett juridiskt sekretariat.

Utredningen har utarbetat en interimistisk arbetsordning för FXM. Arbetsordningen reglerar bl.a. myndighetens organisation, ansvarsområden och verksamhet, beslutande och delegering, arbetsmiljö samt interna styrdokument.

Den försvarexportverksamhet som ska genomföras under resterande del av 2010 kommer i allt väsentligt att utgå från den planering som gjorts vid de myndigheter som i dag ansvarar för verksamheten. De nya ansvarsförhållanden som regeringen beslutat – att verksamheten vid de andra försvarsmyndigheterna framöver genomförs på uppdrag av Försvarexportmyndigheten – påkallar dock att formerna för samarbetet mellan myndigheter klaras ut.

Utredningen har mot bakgrund av detta träffat överenskommelser avseende verksamheten 2010 med Försvarmakten, Försvarets materielverk och Totalförsvarets forskningsinstitut. Överenskommelserna har till syfte att underlätta övergången den 1 augusti 2010 och i övrigt ge en inriktning för det fortsatta arbetet med att utveckla myndigheternas samverkan.

5.3 Nödvändig kompetens

Utredningen har utarbetat kravprofiler för samtliga tjänster vid FXM. Utredningen har mot bakgrund av de beslutade uppgifterna bedömt att följande kompetenser kommer att behövas vid myndigheten: myndighetsledning, allmän förvaltning och administration, juridik med inriktning på förvaltning och affärsjuridik, personaltjänst, kommunikation, ekonomi med inriktning på förvaltning och affärer, policy, analys av marknader och produkter, marknadsföring och försäljning samt projektledning.

5.4 Åtgärder enligt lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Utredningen ska enligt direktivet hålla berörda centrala arbetstagarorganisationer informerade om arbetet och ge dem tillfälle att framföra synpunkter.

Utredningen har genomfört informationsmöten med berörda centrala arbetstagarorganisationer (ATO) den 25 januari, den 24 mars, den 13 april, den 17 maj samt den 10 juni 2010. Särskilda samråd har skett kring bemanningspolicy och inplacering av övergångskretsen. ATO har lämnat synpunkter på de kravprofiler m.m. utredningen har tagit fram. ATO har efter hand informerats om de anställningar den särskilde utredaren avsett besluta och inte haft några erinringar.

5.5 Beslut om bemanning m.m.

Den bemanningspolicy för Försvarsexportmyndigheten som utredningen tog fram beskrev processen för verksamhetsövergång, rekrytering av chefer och nyckelpersoner samt medarbetare till övriga befattningar.

Utredaren har, i enlighet med förordningen (AgVFS 2010:2 B2) om anställning vid den nya försvarsexportmyndigheten och utöver den s.k. övergångskretsen (se vidare under 5.7), beslutat att anställa två avdelningschefer, en chefsjurist, en kanslichef, en kommunikationsstrateg, en ekonomichef, en policyhandläggare, en marknadsanalytiker, två produktanalytiker, en SME-handläggare, en projektledare, en planeringshandläggare och en personalhandläggare.

Utredningen har även förberett för rekryteringar som kan komma att genomföras av FXM under hösten 2010.

5.6 Uppbyggnad av funktion för administration och personal m.m.

Utredaren ska enligt direktivet undersöka möjligheterna och lämna förslag till samverkan med andra myndigheter.

Utredningen har tecknat samarbetsavtal med Kammarkollegiet för 2010. Avtalet innebär att Kammarkollegiet stödjer FXM med bl.a. löpande redovisning, bokslutsarbete, löneadministrativt arbete och systemunderhåll av ekonomisystemet Agresso.

Utredningen har definierat behov och genomfört upphandlingar inom en rad olika områden, bl.a. IT-drift och system, kommunikation, säkerhetssystem, visuell identitet, webbplats, kontorsinredning, kontorsservice, företagshälsovård, lokalvård, AV-utrustning och brandredskap. Där det varit möjligt har statliga ramavtal använts. För rådgivning inom upphandlingsområdet har Verket för högskoleservice (VHS) anlåtats.

Utredningen har ingått en överenskommelse med Försvarets materielverk (FMV) om växeltelefoni. Överenskommelsen innebär att FXM kommer att köpa växeltelefonitjänster från FMV.

Vad avser lokaler upphandlade utredningen tjänster från en hyresgästrådgivare. Denna fick i uppdrag att ta fram ett lokalprogram och förslag till en lokallösning som skulle möta verksamhetens krav och behovet av nära samverkan med såväl Regeringskansliet som berörda myndigheter och industriorganisationer. Utredningen valde efter att ha värderat 21 och närmare analyserat 6 alternativ att lokalisera myndigheten till Östermalmsgatan 87 i Stockholm.

5.7 Övergång av verksamhet enligt 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd.

Utredningen skickade den 26 februari 2010 en begäran om uppgifter på arbetstagare som omfattas av verksamhetsövergång till FMV, Försvarmakten och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI).

FMV inkom den 12 mars till utredningen med en förteckning över de arbetstagare som myndigheten bedömde omfattades av verksamhetsövergång. Försvarmakten och FOI redovisade för utredningen att de inte hade några arbetstagare som omfattades av verksamhetsövergång.

I enlighet med bemanningspolicyn fick de arbetstagare som var berörda information om de tjänster som skulle inrättas vid den nya myndigheten. De fick sedan inlämna intresseanmälan för två tjänster. Efter detta följde enskilda samtal i två omgångar innan inplacering i befattning fastställdes. Ett antal informationsmöten med hela övergångskretsen samt ett antal möten med verksamhetsansvariga har hållits för att förbereda övergången.

Övergångskretsen från FMV omfattar slutligen 17 personer, som i enlighet med 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd anställs vid Försvarexportmyndigheten.

6 Avslutande reflektioner

Myndighetens bildande innebär till stor del en omorganisation inom staten av redan existerande verksamhet. Den nya organisationsformen ska bidra till en effektivare och bättre prioriterad verksamhet, en statlig helhetssyn, transparens och en tydlig rollfördelning mellan försvarsmyndigheterna. Fortsättningsvis finns en tydlig huvudman att vända sig till för företagen och staten får en mer sammanhållen förmåga att främja och överblicka resursprioriteringar inom denna del av försvarssektorn.

Myndigheten ska utifrån försvars- och säkerhetspolitiska intressen främja export från såväl de större företagen som från små och medelstora företag och även innefattande export av militär teknologi för civila

ändamål (s.k. säkerhetsteknologier). Myndigheten ska använda kompetens i övriga försvarsmyndigheter och inte onödigtvis duplicera denna.

Myndighetens nya verksamhet innefattar därmed både tradition och förnyelse. Viktig existerande kompetens inom marknadsföring och försäljning övertas från Försvarets materielverk. Genom den nya strategiavdelningen får staten en ny och sammanhållen förmåga att analysera och inrikta försvarsexportrelaterad verksamhet och att främja små och medelstora företags exportmöjligheter med ett regionalt perspektiv. Detta är av stor vikt för en sektor som i ökande utsträckning är beroende av export på en alltmer integrerad internationell försvarsmaterielmarknad där gränsen mellan civil och militär teknologi alltmer suddats ut och en alltmer integrerad säkerhetsindustri vuxit fram.

En tydlig politisk vilja har utgjort en viktig utgångspunkt för utredningens möjligheter att fullgöra sitt uppdrag. Myndighetens inrättande har baserats på överväganden i Förvarsberedningen och frågan har därefter utretts av Stödutredningen. Arbetet har vidare möjliggjorts av ett gott stöd och ett konstruktivt samarbete med övriga myndigheter och organisationer, företag och branschorganisationer samt inte minst de centrala arbetstagarorganisationerna. Ett komplext arbete har därigenom kunnat utföras under relativt korta tidsförhållanden.

Utredningens arbete har i stort varit indelat i två skeden. Det första från den 17 december 2010 fram till 15 februari då arbetet fokuserade på att förse regeringen med det beslutsunderlag som behövdes för att bestämma myndighetens instruktion och finansiering m.m. Det andra skedet från 15 februari till den 31 juli har handlat mer om det praktiska inrättandet i form av organisering, bemanning och övriga förutsättningar, till exempel administrativa stödsystem, så att myndigheten kan inleda sin verksamhet den 1 augusti 2010.

Vi bedömer att en god grund nu finns för Försvarsexportmyndigheten att i nära samarbete med övriga myndigheter och företag inleda sin verksamhet och att med sin nya bemanning utveckla en ny myndighets kultur, arbetsformer och en väl fungerande administration till stöd för svensk försvars- och säkerhetspolitik.